

Управління високошвидкісними рухомими об'єктами та професійна підготовка операторів складних систем: IV міжнар. наук.-практ. конф., 26-27 листопада 2015 р. – Кіровоград. – КІА НАУ, 2015. С. 197-198.

**АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ
ІНТЕРЕСУ МАЙБУТНІХ ПІЛОТІВ ДО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І
СПОРТУ В НАУ**

*Орленко Н.А. канд. пед. наук, доцент,
Івахін В.А. старший викладач,
Національний авіаційний університет*

У процесі дослідження нами вивчалися інтереси та мотивація майбутніх пілотів, що дало змогу виявити їх прагнення, недоліки в організації навчально-виховного процесу, запропонувати певні заходи для поліпшення фізичного виховання у вищих закладах освіти.

Для цього у ході експерименту нами було розроблено психолого-педагогічний паспорта майбутнього пілота, який включає три напрямки:

- соціально-педагогічний;
- психолого-педагогічний;
- динаміку показників із загальної та професійно-прикладної фізичної підготовки.

В експерименті брало участь 59 студентів 1-5 курсів, які навчаються за спеціальністю 6.100100 «Експлуатація літальних апаратів» – експериментальна група та 40 студентів 1–2 курсів навчання спеціальності 6.070102 «Аеронавігація» – контрольна група. У ході формуючого експерименту ми використовували анкетування та відповідні методики для виявлення основних недоліків сучасної системи фізичної підготовки студентської молоді.

Використання вище викладених методів досліджень дозволило провести перевірку ефективності запропонованої авторської програми з фізичного виховання, яка передбачалась впродовж усього періоду навчання у ВНЗ (головним чином, у процесі фізичного виховання на навчальних заняттях та у позаурочний час). На першому році навчання у першому семестрі заняття проводилися два рази на тиждень, починаючи з другого семестру один раз на тиждень до кінця четвертого курсу, а на п'ятому курсі заняття з фізичного виховання проходили лише один раз на два тижні.

Навчальні заняття проводилися в експериментальних групах за новою розробленою нами програмою:

- 1) загальний курс: загальнофізична підготовка;
- 2) розвиваючий курс: загальнофізична підготовка та професійно-орієнтована фізична підготовка;
- 3) поглиблений курс: загальнофізична підготовка та професійно-прикладна фізична підготовка;

Удосконалення професійно-прикладної фізичної підготовки здійснювалось на п'ятому курсі.

Для удосконалення системи ППФП майбутніх пілотів було здійснено зміни у структурі робочої навчальної програми з фізичного виховання та психофізіологічної підготовки, використовувались різні засоби фізичного виховання (фізичні вправи, тренажерні прилади, фактори особистої гігієни та психофізична підготовка) з метою розвитку значущих фізичних якостей, набуття певного арсеналу рухових умінь і навичок та подолання психологічного бар'єру щодо роботи в екстремальних умовах. Крім того, нами були введені факультативні заняття з плавання впродовж усього періоду навчання.

Виконання навчальних завдань здійснювалось під впливом певних стимулів, спонукань, які виступають у ролі рушійних сил навчальної діяльності студентів. Такими спонукальними діями виступали потреби, інтереси, переконання, ідеали, ціннісні орієнтації студентів, що утворюють мотиваційну сферу навчальної діяльності молоді. При цьому

мотивація фізичного виховання включала три групи мотивів: зовнішні (заохочення і покарання), змагальні (успіх у порівнянні із собою або оточуючими) і внутрішні (розкриваються в діяльності молоді).

Для виявлення ставлення майбутніх пілотів до фізичного виховання і спорту проводилося відповідно до основних положень і вимог до соціологічних досліджень анкетування, яке складалося із 50 запитань. У дослідженні взяли участь 59 студентів 1–5 курсів Національного авіаційного університету.

Результати анкетування свідчать, що рівень інтересу студентів до фізичного виховання у процесі навчання знаходиться на рівні середнього та високого (табл. 1).

Таблиця 1

Інтерес майбутніх пілотів до фізичного виховання і спорту (%)

Рівень інтересу	Курс навчання				
	1	2	3	4	5
Високий	26,31	36,84	36,84	63,15	47,36
Середній	52,63	47,36	52,63	31,57	47,36
Низький	10,52	10,52	5,26	5,26	5,26
Інтерес відсутній	10,52	5,26	5,26	0	0

Найвищий рівень інтересу майбутніх пілотів до фізичного виховання і спорту спостерігається на четвертому і п'ятому курсах навчання. 63,15% майбутніх пілотів четвертого курсу і 47,36% п'ятого мають високий інтерес до фізичного виховання і спорту; 31,57% і 47,36% – середній. Як ми бачимо, на старших курсах навчання інтерес до виконання фізичних вправ збільшується, а відсутність інтересу зовсім не спостерігається.

Низький інтерес майбутніх пілотів до фізичної культури і спорту на перших курсах, на нашу думку, пояснюється невисоким рівнем фізкультурної освіченості майбутніх пілотів, слабким організаційно-методичним і матеріально-технічним забезпеченням навчального процесу, недоліками в організації фізичного виховання у загальній школі та у сімейному колі, недооцінкою важливості цього напрямку роботи викладачами.

Отже, все вищесказане у соціально-педагогічному дослідженні дає підстави вважати, що вдосконалення системи фізичного виховання у ВНЗ і, зокрема, використання засобів фізичного виховання для досягнення та підтримання високої працездатності студентів є важливою умовою професійної освіти майбутніх пілотів.